

9.2.2017

לכולם שלום,

השבוע (יום רביעי) התקיימה ישיבה של ועדת "מעניינים מומלצים". הנושא המרכזי היה מעבר על 26 עגלים שקיבלו את ערכי הג'נומיק – אישור או פסילה. החלטות הוועדה הם בהתאם למדיניות ועדת "טיפוח-ספר העדר", המתווה את מדיניות הטיפוח הישראלית.

"מעניינים מומלצים" היא הזרוע המבצעת. אנו נפגשים כ-5 פעמים בשנה ועוברים על כל העתודות והעגלים בהתאם לתוצאות המבחנים (שלוש בשנה) וערכי הג'נומיק. ערכים אלו מגיעים אלינו בסיומו של תהליך, המתחיל באיסוף דגימות השיער, וסיומו בתוצאות של ערכי החמ"מ ותכונותיו.

הערה חשובה: איסוף דגימות השיער מתבצע ברובו על ידי הרפתנים. יש לדגום **מינימום 15 שערות** בעלות שורש ולהניחם במעטפה המיועדת לכך. קבוצת שערות רבות יותר, עדיפה. לצערנו, במשלוחים האחרונים הגענו לכ-10% דגימות שחזרו עם התשובה: **חוסר בשערות לדגימה**.

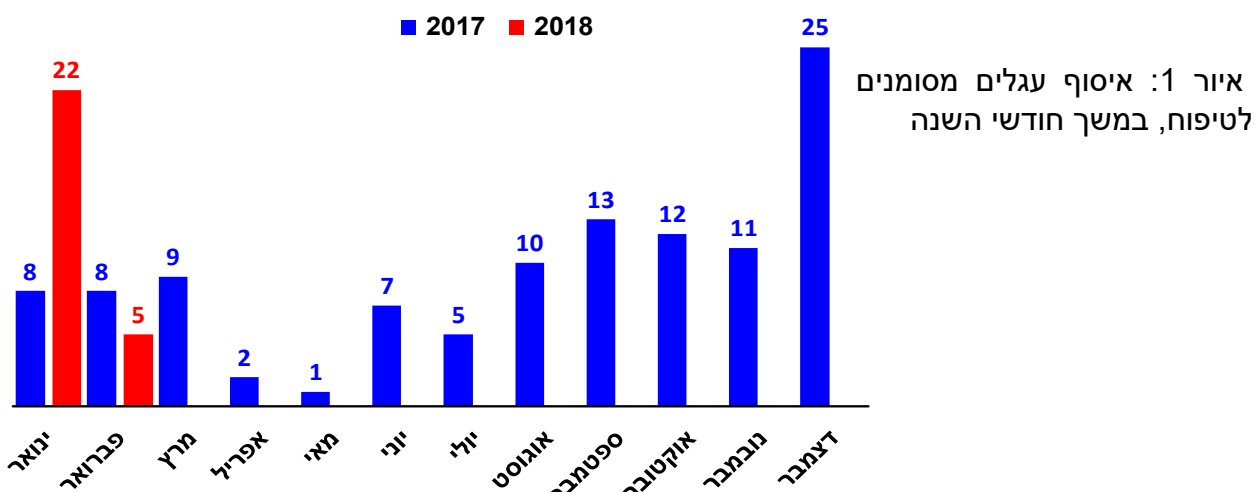
ועדת "מעניינים מומלצים" – פברואר 2018:

הועדה עוברת תהליך חשיבה חשוב המושפע מהמדיניות החדשה של הג'נומיק. ריבוי בתי אב, קווי דם עם דגש על פרים נבחרים, התחשבות בתכונות חשובות שאינן מופיעות באינדקס הטיפוח שלנו (רכיבים, שיפוט גופני) – תהליך המתגבש מפגישה לפגישה שאת התוצאות החיוביות הראשונות, אנו חווים בפיזור הרב של בתי האב המגיעים כיום לשיאן (על כך, בהמשך). יש לדעת שזו מערכת שאימצה את ההחלטה של ועדת "טיפוח-ספר העדר" הטוענת להגדלת מספר העתודות ומספר העגלים הנלקחים מהם לבדיקת הג'נומיק, אולם אישור של 20% פחות עגלים בפועל, מול שהיה בעבר.

ועדת "מעניינים מומלצים" נמצאת בתהליך זה כבר כשנתיים וחצי ואפשר לראות, לראשונה, את הפירות הראשונים ב"גיבוש נבחרת העגלים" הנכונה, כך שתתקבל בלוחות הפרים בטבלת פרי הג'נומיק. תיקונים, בניית מערכת ודוחות ניהול, הם חלק מהתהליך שאנשי הוועדה עוברים.

שיאן עוקבת אחר כל ההמלטות שסומנו כמעניינות על ידי הוועדה. מעקב זה מתבצע בדקדקנות על ידי עינבר הנמצאת בקשר מתמיד עם המשקים אשר להם המלטות "מסומנות". כמות העגלים המגיעים אלינו והפיזור שלהם במשך חודשי השנה, אינו זהה. איור 1 משקף את הירידה בחודשי הקיץ ועלייה בחודשי החורף. כיוון, שבעתיד, אנו נקבל גם המלטות מסומנות מעגלות "גבוהות ג'נומיק", אני צופה שהעקומה תתיישר במקצת. זהו חלק מהתהליך.

מספר עגלים לחודש ביאון

העגלים לשנתון הם תוצר של:

- **מספר העתודות המומלצות** – אנו מגיעים לכ-1,000 עתודות – ממוינות לפי 1,000 ראשונות בחמ"מ.
- **ביצוע ההמלצות** – טעון שיפור. עובדים על כך ביצירת מסך עתודות למזריע בטבלט. כמוכן, שיפור העדכון של ההמלצות במשקים
- **מבחנים** – בין מתן ההמלצות וההמלטה עוברים לעיתים 2-3 מבחנים, חמ"מ העתודה משתנה ואינו "מסומן" יותר כהמלטה מעניינת
- **נשאות למחלות** – בדיקות חיוביות לעתודות הנשאיות במחלות שאסור שתהיינה
- **תמותת וולדות ואירועים אפידמיולוגים**

בשנתון 2017 קיימים כיום בשיאון, 111 עגלים חיים. בכל שנתון, אנו צריכים להעמיד "נבחרת" של 40 עגלים הנותנים זרמה. לצורך כך אנו מאשרים 43-45 עגלים, כך שבסוף התהליך, נגיע לכ-40 עגלים. תמיד ישנם עגלים שעדיין יורדים מהרשימה, גם בהיותם בתכנית ההקפצות ולקיחת הזרמה.

איור 2 מתאר את שלושת קבוצות העגלים החיות בשיאון:

1. **מאשרים + שם ומספר** – עגלים שאושרו על ידי "ועדת מעניינים מומלצים" ונמצאים באתרים השונים: פרייה (7 עגלים), שדה אילן (36 עגלים).
2. **G** – עגלים בעלי ערך ג'נומי (ללא שם וללא מספר ספר עדר), בדיון בוועדת "מעניינים מומלצים"
3. **ממוצע הורים** – עגלים הנמצאים באתרים גבע (40 עגלים) ושדה אילן (2 עגלים)

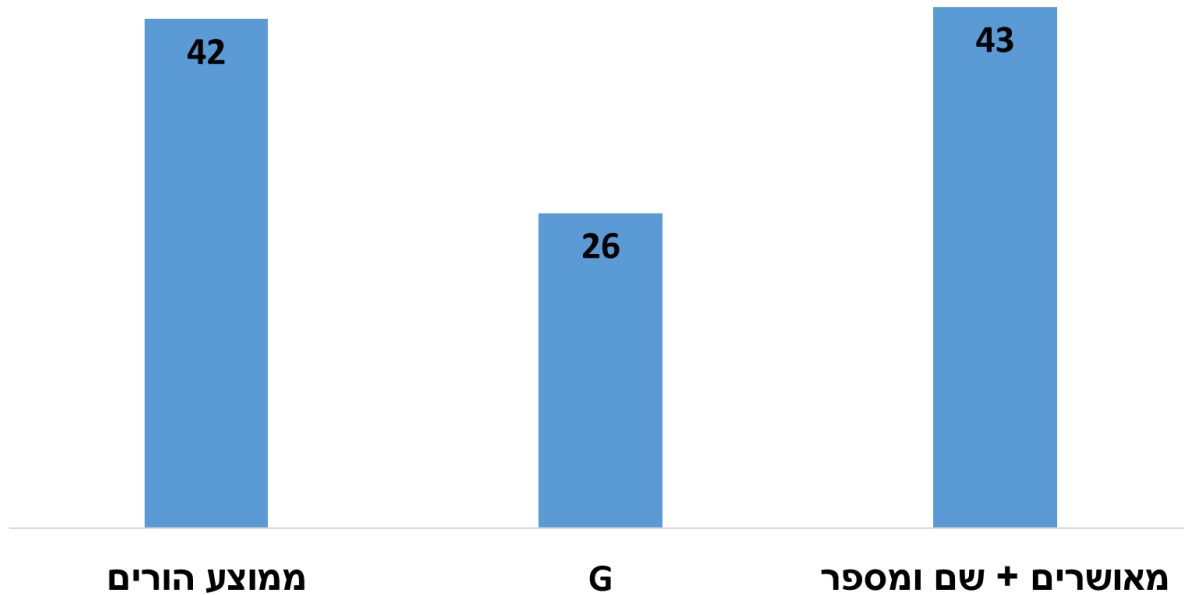
כלומר, כדי לסיים את שנתון 2017, אנו מחכים לתוצאות הג'נומיק של עוד 43 עגלים. אלו עגלים שנולדו מאוקטובר עד דצמבר, 2017 (איור 1. חלקם של ילידיי אוקטובר, התקבלו כבר התוצאות). רובן של תוצאות אלו, תגענה קרוב לוודאי עד אפריל 2018. רק אז, נוכל לסגור את השנתון. בישיבה זו, נפעיל תכנית שעדיין לא ביצענו בעבר, בהיקפים הללו – **תכנית העודפים**. כלומר, הוועדה תיקח בחשבון את בתי האב, את מספר העגלים לכל בית אב, את ערכי החמ"מ ואת הכמות הסופית שבה אנו צריכים לעמוד: **43-45 עגלים**.

כל האישורים של העגלים בוועדות ה-"מעניינים מומלצים", מגיעים בסופו של דבר גם לאישור סופי של ועדת "טיפוח-ספר העדר". כך מתחיל תהליך ארוך ומדוקדק, המלווה במספר עצירות ביניים, כשבסופו, אישור והערות של ועדת "טיפוח-ספר העדר".

מספר פעמים, כתבתי כבר בנושא זה, שהתהליך הוא בהתהוותו, ואנו בונים מערכת המתאימה לתנאי ישראל, תוך כדי בחינה מתמדת. כמוכן, התוצר הסופי הינו בחינת המבחנים של עגלי הג'נומיק הללו. השנה, נתחיל לקבל בצורה גדולה יותר את תחילת ההזרעות של פרי הג'נומיק הראשונים שפורסמו לראשונה במאי 2015. גם כאן, אין לחתום על הנעשה אלא להמתין מעט, כי במהלך ה-3 שנים (2015 עד 2018) בוצעו מספר מהלכים לייעול וניהול ההחלטות המקצועיות המתקבלות בשתי הוועדות העוסקות בכך, ובראש ובראשונה בוועדת "מעניינים מומלצים".

סבלנות, כבר כתבתי מספר פעמים. אולם אני בטוח שאנו ב"דרך הנכונה". התוצר החשוב שיתבטא בקפיצת מדרגה בטיפוח הגנטי, יגיע.

מספר עגלים חיים בשיאון-שנת לידה 2017

שם אב העגל	שנת 2017	סה"כ בשיאון
אדית	1	1
בוסני	1	1
בורלון	1	1
ביוואס	1	1
בליסטו	1	1
גמביה	1	1
גרנדה	1	1
גרסון	1	1
ומפיר	1	1
מנדלה	1	1
מרטי פן	1	1
משען	1	1
סיגרה	1	1
סימונה	1	1
פודולסקי	1	1
פוטין	1	1
ראג'ר	1	1
רונלדו	1	1

שם אב העגל	שנת 2017	סה"כ בשיאון
איסר	4	10
ארגמן	2	10
בומץ	5	9
ג'מצ'י	7	7
סופרשוט	2	6
גדר	3	5
מיסוי	4	5
סגיר	5	5
אדלוויס	1	4
אופן	2	4
בוז'י	4	4
בוסלדו	3	4
מייקל	2	4
סיטבון	1	4
פיימוס	1	4
ארדמן	1	3
ברולו	2	3
מגמן	3	3
סמיילי	3	3
פומיקי	3	3
אגדה	1	2
אולטיים	2	2
ארסוף	2	2
דסט	2	2
הרשלה	2	2
וידל	2	2
מיפרש	2	2
סולריס	2	2
סימי	2	2

מה קורה בגזרת "בתי האב"?

התקדמות ושינוי לעומת שנים עברו. בשנתון 2017, קיימים היום 47 בתי אב שונים (אב העגל). זו קפיצת מדרגה משמעותית. הפיזור הרחב, יהיה מצומצם יותר כשנסיים את ההחלטות, לשנת 2017, אולם הוא מביע בברור את הכיוון הנכון בטיפוח.

שונות בתי האב היא הכרך שיש לעמוד עליו, במיוחד במדינה שלה עדר פרות חלב לאומי קטן יחסית, לעומת מדינות אחרות.

טבלה 1: מספר עגלים חיים לאבות בשנתון 2017 ובכלל השנתונים

כשמדובר בבתי אב יש לקחת בחשבון מספר דברים:

מקור האב: ישראלי או מחו"ל

סטטוס האב: נבחן (ישראלי או מחו"ל); ג'נומיק; בן לג'נומיק - העגל הנולד, הוא נכד לשתי דורות ללא מבחן (האב והסב ללא בנות עדיין)

בבסיס ההחלטות של הוועדה, הוא מתן עדיפות למספר העגלים הצאצאים לנבחנים (מבחן ישראלי) – עד 10 צאצאים. מספר הצאצאים לאבות ג'נומיקים – עד 4. לפי טבלה 1, אנו עומדים במרבית מההחלטות. תמיד יש לקחת בחשבון את כלל הצאצאים ולא תמונת מצב של שנתון אחד. מרבית האבות, רק בתחילת דרכם ונמשיך לקבל צאצאים מהם, גם בשנת 2018.

"**בומץ**" הינו חריגה, ללקיחת מספר עגלים רב מידיי, מאב ג'נומיק. נטפל בזאת בוועדה הבאה, בתכנית העודפים. "**איסר**" "**ארגמן**" ו-"**ג'מצי**" משופעים בעגלים ואנו נבחר את הטובים ביותר להזרעה, בישיבה בהבאה. ישנם נבחנים שעדיין לא סיימו את תכנית ההמלטות שלהם: "**גדר**", "**מיסוי**", "**סגריר**", ו-"**דסט**".

מעניין בגזרת הטיפוח – דברים משתנים ונרקמים בהתאם לתכנית מוסדרת.

בנימה אישית – במהלך שכזה, האחריות גדולה, אולם העזרה החשובה המגיעה מכלל חברי הוועדה ומהוועדה המקצועית של דירקטוריון שיאון, היא עדות לעבודה משותפת וברוכה. תודה לכולם.

שתהיה שבת אחרונה של חורף קייצי

שבת שלום ושבוע טוב,

יואל